

ประโยค ป.ธ. ๙

แปล ไทยเป็นมคร

สอบ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๓

๑. ปัจจย ๔ ชื่อว่าลาภ ฯ ถามว่า ปัจจย ๔ นั้น เป็นปติโพธได้อย่างไร ฯ เฉลยว่า ในที่ที่ภิกษุผู้มีบุญไปแล้ว ฯ คนทั้งหลาย ย่อมถวาย ปัจจย พร้อมกับของอันเป็นบริวารมาก ฯ เธอ มัวอนุโมทนา มัวแสดงธรรม แก่คนเหล่านั้น หาโอกาสที่จะบำเพ็ญสมณธรรมไม่ได้ ฯ ตั้งแต่วางไป จนถึงปฐมยาม(ต้อง) เกี่ยวข้องกับคนมิได้ขาดสาย ฯ ข้า(ร้าย)ตอนเช้ามีดเล่า พวกภิกษุผู้ถือบิณฑบาตเป็นวัตร ประเทหมักมากด้วยปัจจย พวกนั้นมาแล้ว พูดยา(เอาใจ)ว่า ท่านครับ โยมผู้ชายคนโน้น โยมผู้หญิงคนโน้น ท่านผู้ให้ ท่านโน้น บุตรชายท่านผู้ใหญ่ท่านโน้น บุตรสาวท่านผู้ใหญ่ ท่านโน้น ประรณนา จะพบท่าน ฯ เธอ (ขัดเขาไม่ได้) ก็พูดขึ้นว่า คุณ ถือบาตรและจีวร(ของผม) ไปด้วย เป็นผู้เตรียมที่จะไปทีเดียว(ต้อง)เป็นผู้ชวนขวย(ในกิจของผู้อื่น)ไป ฯ ปัจจยเหล่านั้น จัดเป็นปติโพธต่อภิกษุรูปนี้เป็นอย่างนี้ ฯ เธอ ต้องละทิ้งหมู่คณะ จาริกไปแต่เพียงผู้เดียวในที่ที่ไม่มีใครรู้จักเธอ ฯ ปติโพธนั้น เธอจะตัดได้ด้วยอุบายอย่างนี้ ฯ

คณะภิกษุผู้เรียนพระสูตรก็ดี คณะภิกษุผู้เรียนอภิธรรมก็ดี ชื่อว่า คณะ ฯ ภิกษุรูปใด มัวสอนให้สวดบ้าง มัวสอนให้ถามตอบแก่หมู่คณะหาโอกาส (บำเพ็ญ) สมณธรรมไม่ได้ หมู่คณะจึงจัดเป็นปติโพธแก่เธอ ฯ คณะปติโพธ นั้น เธอพึงตัดเสียด้วยอุบายดังต่อไปนี้ ฯ ถ้างานการศึกษาของภิกษุเหล่านั้น ดำเนินการไปมากแล้ว ยังคงเหลืออยู่อีกนิดหน่อย เธอพึงเร่งงานนั้นเสียให้เสร็จแล้วเข้าไปไปเถิด ฯ ถ้างานที่เหลือน้อย ที่เหลือยังอยู่อีกมาก อย่าไปไกลเกิน ๑ โยชน์ ควรเข้าไปหาอาจารย์ผู้สอน(บอก) หมู่คณะรูปอื่น(ซึ่งพำนักอยู่) ภายในขอบเขต(ไม่เกิน) ๑ โยชน์ ขอร้องว่า ขอท่านผู้มีอายุ โปรดช่วย สงเคราะห์ภิกษุเหล่านี้ด้วยสังคหวัตถุวิธีมิ(ให้)อุทเทศเป็นต้นด้วยเถิด ฯ แม้เมื่อไม่ได้อย่างว่ามานี้ ก็ควรบอกว่า ท่านทั้งหลาย ผมมีเรื่องที่ต้องทำ

อย่างหนึ่ง เชิญทุกท่าน(แยกย้าย)ไปหาสถานที่ตามสะดวกเถิด ดังนี้ แล้วปล่อย
วางหมู่คณะ(ไป)ทำภาระหน้าที่ของตนเถิด ฯ

๒. การก่อสร้าง ชื่อว่า กรรม ฯ ภิกษุ เมื่อยังอยู่กะงานก่อสร้างนั้น
จำต้องรู้จักเครื่องใช้ไม้สอยที่คนงานก่อสร้างมีช่างไม้เป็นต้นหาได้แล้ว
และยังหาไม่ได้ ต้องถึงการขวนขวายในงานที่เขาทำเสร็จแล้วและยังมีได้ทำ
ผู้ทำการก่อสร้าง ต้องมีปณิธานไปเสียทุกอย่างดังว่ามานี้ ฯ แม้ความกังวล
ในงานก่อสร้างนั้น ก็จำต้องยกยอดออกไปด้วยอุบายดังต่อไปนี้ ฯ ถ้างาน
เหลือน้อย พึงทำเสียให้เสร็จ ถ้าเหลือมาก หากเป็นงานก่อสร้างอันเป็นของสงฆ์
ไซ้รู้ ควรมอบหมายแก่สงฆ์ หรือพระเจ้าหน้าที่ผู้รับภาระ(ในกิจการของสงฆ์)
ทั้งหลาย หากเป็นงานส่วนตัว พึงมอบหมายแก่เหล่าภิกษุรับภาระส่วนตัว ฯ
(แต่)เมื่อหากคนเช่นนั้นไม่ได้ พึงยกยอด(งานเช่นนั้น)ให้แก่สงฆ์แล้วไปเถิด ฯ

การเดินทาง ชื่อว่า อัทธานะ ฯ ก็บรรพชาเปกข์ของรูปใด มีอยู่ใน
ถิ่นไหน ๆ ก็ดี ปัจจยชนิใด ๆ เป็นสิ่งที่รูปใดจะพึงได้ ณ ที่ตรงไหนก็ดี ฯ
ถ้ารูปนั้น ยังไม่ได้(พบ)บรรพชาเปกข์ และปัจจยชนินั้น ณ ที่ตรงนั้น(ทั้ง)
ไม่สามารถ จะรู้ร้อได้ ฯ จิตคิดจะไปแม้แห่งภิกษุผู้เข้าป่าทำ(บำเพ็ญ)สมณ
ธรรมอยู่ เป็นของยากที่จะบอกบรรพชาได้ ฯ เพราะฉะนั้น เธอพึงไปจัดการ
กิจนั้นให้เรียบร้อยเสียก่อนแล้วจึงทำความขวนขวายในสมณธรรมเถิด ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๙

แปล ไทยเป็นมคธ

๑. ลาภิรติ จตุตถาโร ปจฺจยา ฯ เต กถํ ปลฺลิโพธา โหณฺติ ฯ
 ปุณฺณวณฺตสฺส หิ ภิกฺขุโน คตฺตคฺคฺชฺญาเน มนุสฺสา มหาปริวเร ปจฺจเย
 เทนฺติ ฯ โส เตสํ อนุโมเทฺนฺโต ฐมฺมํ เทเสฺนฺโต สมณฐมฺมํ กาคฺ์ โอกาสํ
 น ลภฺติ ฯ อรฺหณฺคฺคฺมนฺโต ปญฺจาย ยาว ปจฺมยาโม ตาว มนุสฺสสํสฺสโก
 น อุปจฺฉินฺชติ ฯ ปุณฺ พฺลวปจฺจุเสเวว พาทุลฺลิกปิณฺฑปาติกา อาคนฺตฺวา
 ภาณฺเต อสุโก อุปาสโก อุปาสิกา อมจฺโจ อมจฺจปฺตฺโต อมจฺจธิดา
 ตุมฺหากํ ทสฺสนกามาติ วทนฺติ ฯ โส คณฺหาวิโส ปตฺตจิวรฺรณฺติ คมนฺตฺชฺไชว
 โหติ นิจฺจพฺยาวิญฺญา ฯ ตสฺสเสวนฺเต ปจฺจยา ปลฺลิโพธา โหณฺติ ฯ เตนฺ คณฺ
 ปหาย ยตฺถ นํ น ชานนฺติ ตตฺถ เอกเกน จริตพฺพํ ฯ เอวํ โส ปลฺลิโพธา
 อุปจฺฉินฺชติ ฯ

คโณติ สุตฺตณฺตีกคโณ วา อาภิธมฺมิกคโณ วา ฯ โย ตสฺส
 อุทฺเทสํ วา ปริปฺพุณฺณํ วา เทนฺโต สมณฐมฺมสฺส โอกาสํ น ลภฺติ ตสฺส
 คโณ ปลฺลิโพธา โหติ ฯ เตนฺ โส เอวํ อุปจฺฉินฺทิตพฺโพ ฯ สเจ เตสํ
 ภิกฺขุณํ พหุํ กถํ โหติ อปฺปํ อวสิญฺจํ ตํ นิฏฺฐาเปตฺวา อรฺหณฺํ ปวิสิตพฺพํ ฯ
 สเจ อปฺปํ กถํ พหุํ อวสิญฺจํ โยชนฺโต ปรี อคนฺตฺวา อนฺโตโยชนปฺริจฺเจเท
 อรฺหณฺํ คณฺวากํ อุปสงฺกมิตฺวา อิมํ อายสฺมา อุทฺเทสาทิหิ สงฺกณฺหตฺตฺติ
 วตฺตพฺพํ ฯ เอวมฺปิ อลภฺมานเนน มยฺหํ อวิโส เอกํ กิจฺจํ อตฺถิ ตุมฺहे
 ยถาผาสูกุญฺจานานิ คจฺฉณฺตาติ คณฺ ปหาย อตฺตโน กมฺมํ กตฺตพฺพํ ฯ

๒. กมฺมณฺติ นวกมฺมํ ฯ ตํ กโรนฺเตน วฑฺฒกิอาทิหิ ลทฺธาเลทฺธํ
 ชานิตพฺพํ กตฺตากเต อุตฺตสฺสํ อาปชฺชิตพฺพนฺติ สพฺพธาปี ปลฺลิโพธา โหติ ฯ
 โสปี เอวํ อุปจฺฉินฺทิตพฺโพ ฯ สเจ อปฺปํ อวสิญฺจํ โหติ นิฏฺฐาเปตพฺพํ ฯ
 สเจ พหุํ สงฺฆิกณฺเเจ นวกมฺมํ สงฺฆสฺส วา ภาเรหฺนภิกฺขุณํ วา

นียยาเทตพัพพี อุตตโน สนตกณเจ อุตตโน ภารหารกานํ นียยาเทตพัพพี ๑
 ตาทิเส อลภนเตน สงมสฺส ปริจฺจชิตฺวา คนฺตพัพพี ๑

อทุธานนฺติ มคฺคกมน์ ๑ ยสฺส หิ กตฺถจิ ปพฺพชฺชาเปกฺโข วา
 โหติ ปจฺจยชาตํ วา กิณฺณิ ลทฺธพัพพี โหติ ๑ สเจ ตํ อลภนฺโต น
 สกโกติ อริวเสตฺถํ ๑ อรณฺธํ ปวิสิตฺวา สมณธมฺมํ กโรนฺตสฺสาปี คมิกิจิตฺตํ
 นาม ทุปฺปปฏิวิโนทณิยํ โหติ ๑ ตสฺมา คนฺตฺวา ตํ กิจจํ ตีเรตฺวาว
 สมณธมฺเม อุตฺตสูกํ กาทพัพพี ๑